

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลสามพระยา อำเภอบางแพ จังหวัดเพชรบุรี

พระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสว่า “หากปล่อยทิ้งไว้จะกลายเป็นทะเลทรายในที่สุด” เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2526 ได้พระราชทานพระราชดำริกับหม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธุ์ องคมนตรี และนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้พัฒนาเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านป่าไม้เอนกประสงค์ จัดให้ราษฎรที่ทำกินอยู่เดิมมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ ได้ประโยชน์และไม่ทำลายป่าไม้อีกต่อไป มุ่งที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาเกษตรควบคู่ไปกับการปลูกป่าจัดหาแหล่งน้ำ ศึกษาวิธีการและระบบป้องกันไฟไหม้ป่าใน “ระบบป่าเปียก” ให้ราษฎรสร้างรายได้จากผลผลิตป่าไม้และปลูกพืชชนิดต่างๆ ควบคู่ไปด้วย และให้ราษฎรที่เข้ามาทำกินโดยมิชอบได้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อที่จะได้รับพระราชทานที่ดินทำกินต่อไป

ความเป็นมาของโครงการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ในเขตพระราชานิเวศน์มฤคทายวัน ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อันเป็นที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีประกาศพระบรมราชโองการให้เป็นที่หลวงเมื่อปี 2466 และ ปี 2467 เดิมพื้นที่แห่งนี้มีสภาพป่าไม้เป็นที่อุดมสมบูรณ์มีสัตว์ป่าประเภทเนื้อทรายอยู่เป็นจำนวนมาก จึงได้ชื่อว่า “ ห้วยทราย ” ต่อมาราษฎรได้เข้ามาอาศัยทำกินบุกเบิกแผ้วถางป่า และได้ประกอบอาชีพตามยถากรรมภายในเวลาไม่ถึง 40 ปี ป่าไม้ได้ถูกทำลายโดยสิ้นเชิง ทำให้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล และมีปริมาณลดน้อยลงจนมีลักษณะเป็นพื้นที่อับฝน ดินขาดการบำรุงรักษาจนเกิดความไม่สมดุลทางธรรมชาติ การพังทลายของผิวดินค่อนข้างสูง ประกอบกับราษฎรส่วนใหญ่ปลูกสับปะรดซึ่งต้องใช้สารเคมีมาก ทำให้คุณภาพของดินตกต่ำลงไปอีก จึงได้พัฒนาเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านป่าไม้เอนกประสงค์ จัดให้ราษฎรที่ทำกินอยู่เดิมมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้ ได้ประโยชน์และไม่ทำลายป่าไม้อีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสาธิตวิธีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การใช้ปูนมาร์ล โดโลไมท์ เป็นต้น
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการเพิ่มผลผลิตพืชด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ สารป้องกันกำจัดแมลงจากพืชสมุนไพร เป็นต้น
3. เพื่อเผยแพร่วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำในรูปแบบต่างๆ เช่น การสร้างคันดินเบนน้ำ(Diversion) คันดินกักเก็บน้ำ(Check Dam) คันดินกั้นน้ำ(Terracing) เป็นต้น
4. เพื่อเผยแพร่วิธีการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในรูปแบบต่างๆ เช่น การปลูกหญ้าแฝกในร่องน้ำ ขวางความลาดเทของพื้นที่ แบบวงกลม เครื่องวงกลมรอบโคนต้นไม้ เป็นต้น
5. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินตามแนวพระราชดำริให้กับเกษตรกร ประชาชน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนนักวิชาการที่มีความสนใจ

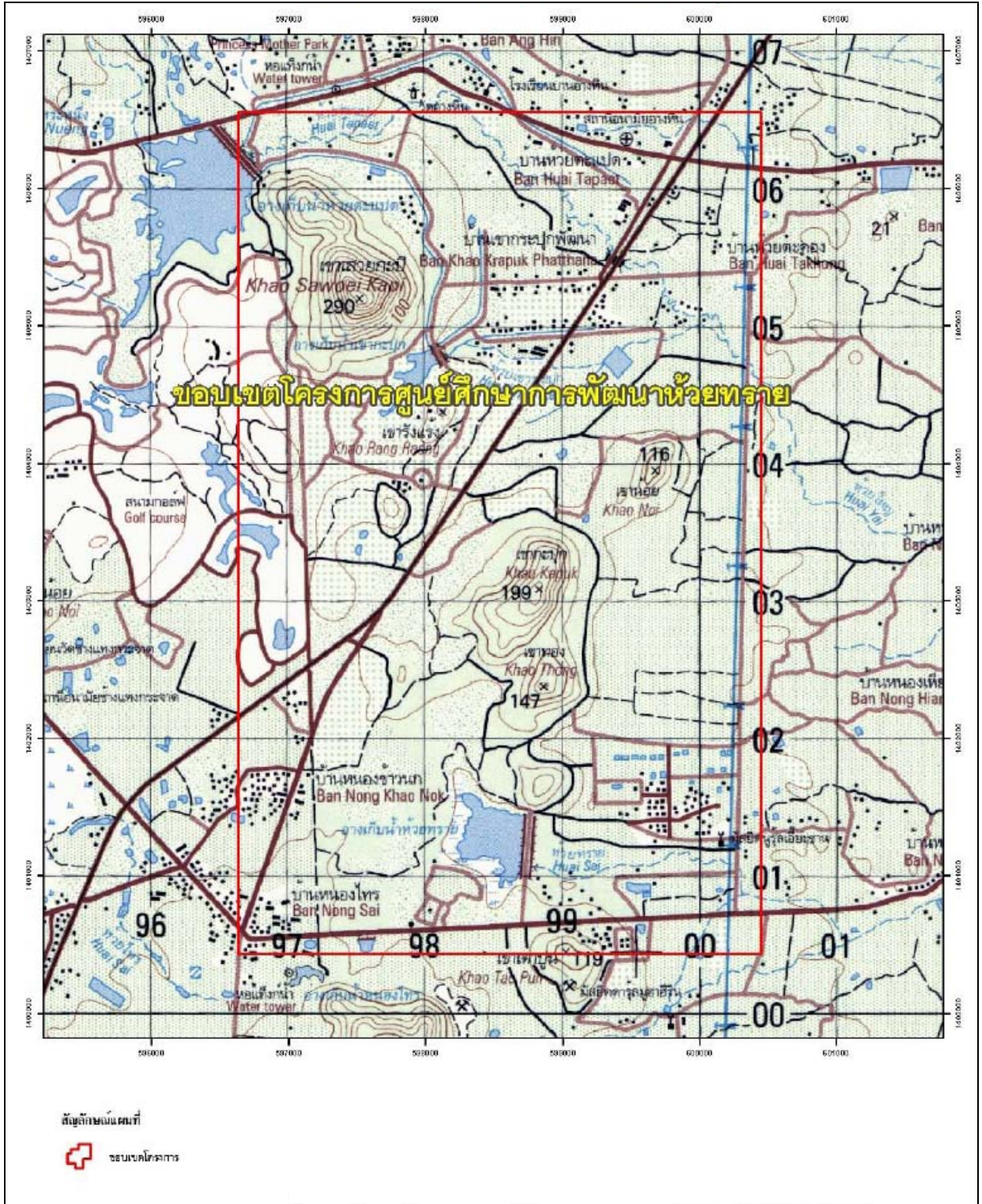
ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

โครงการฯ ตั้งอยู่ที่ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งอยู่ในศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนา กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งอยู่ระหว่างค่าพิกัด $x = 596622 - 600452$ และระหว่าง ค่าพิกัด $y = 1400430 - 1406572$ มีพื้นที่ทั้งหมดของโครงการ 22,627 ไร่

แผนที่แสดงขอบเขต

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลสามพระยา อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิทัล (shp.)

10-009 : ศูนย์ศึกษาห้วยทราย

กิจกรรมที่มีการดำเนินงานโดยกรมพัฒนาที่ดิน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10

- กิจกรรมดำเนินงาน :
- 1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2) สาธิตการอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 3) สาธิตการทำและการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
 - 4) สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด
 - 5) ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
 - 6) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด
 - 7) ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ